

469.

Tygodnik Gospodarczy

1945 i 1946

~~Dr. Stanisław Waschke
Poznań, ul. Mielkiewicza 34, m. 8.
Kolejka 26-61~~

Administracja:
Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu

Objaśnienie znaków:

Początkowa liczba oznacza Numer Tygodnika
 Dalsza " " Stronę "

Biblioteka „Tygodnika Gospodarczego“

- Nr 1. O istocie spółdzielczości – Prof. Dr Taylor
- Nr 2. Incoterms 1936. Międzynarodowe pravidła układni formuł handlowych – Tłumaczył Dr St. Waschko
- Nr 3. Zasady organizacji pracy biurowej – Inż. J. Witowski
- Nr 4. Sprawozdawczość w przedsiębiorstwie – Inż. J. Witowski
- Nr 5. Organizacja zakupów i sprzedaży – Inż. J. Witowski
- Nr 6. Gospodarka materiałowa – Inż. J. Witowski
- Nr 7. Administracja przedsiębiorstwa – Inż. J. Witowski
- Nr 8. Technika handlu hurtowego – Prof. W. Skalski

Księgarnia Wł. Wilak

Poznań - Kantaka 10

P. K. O. V-4085

Telefon 44-40

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok I

1 grudnia 1945

Nr 1

O usprawnienie informacji gospodarczej

Jednym z ważnych warunków normalizacji życia gospodarczego jest sprawne informowanie zarządców, kierowników i właścicieli przedsiębiorstw o obowiązujących normach prawnych, w ramach których toczyć się musi wszelka zdrowa działalność gospodarcza.

W chwili obecnej zagadnienie to jest szczególnie aktualne. Przebudowa ustroju społeczno-gospodarczego Polski, tworzenie się w związku z tym nowych instytucyj, pojawianie się nowych przepisów z jednej strony, z drugiej zaś konieczność regulacji prawnej zagadnień gospodarczych w związku z sześcioletnim blisko okresem okupacji, który przerwał normalny tok rozwoju i działalności gospodarczej — wszystko to przyczyniło się do wytworzenia sytuacji, w której znajomość obowiązujących przepisów, zarządzeń i rozporządzeń pozostawia bardzo wiele do życzenia.

„Tygodnik Gospodarczy” stawia sobie za zadanie usprawnienie służby informacyjnej dla kół gospodarczych. Na łamach jego będą omawiane bieżąco wszelkie ukazujące się świeżo ustawy, rozporządzenia, zarządzenia, in-

strukcje i okólniki, interesujące nasze życie gospodarcze. Niezależnie od wszelkiego rodzaju nowych przepisów poświęcimy uwagę również i tym normom prawnym przedwojennym, których moc obowiązująca została utrzymana oraz zmianom, jakie wprowadzone do nich zostały. Wreszcie — starać się będziemy o oświetlenie najaktualniejszych problemów naszego gospodarstwa, starając się układać program „Tygodnika” wedle potrzeb i wymagań życia i praktyki.

Jako organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Apropowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej, zapewniwszy sobie zarazem współpracę fachowców i praktyków ze wszystkich dziedzin administracji gospodarczej — może pismo nasze dać zainteresowanym obiektywną informację gospodarczą w najszerszym tego słowa znaczeniu, przyczyniając się na tej drodze choć w pewnej mierze do normalizacji stosunków gospodarczych i odbudowy ekonomicznej kraju.

Izba

Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu

W niniejszym numerze:

Wielkopolski program inwestycyjny — Kredyt i banki — Sporządzanie bilansów otwarcia — Odtwarzanie zaginionych dyplomów i świadectw zawodowych — Potwierdzenie zgłoszenia przemysłu i sprawa zezwoleń

W najbliższych numerach:

Zagadnienie zobowiązań przedwojennych — Omówienie nowych przepisów podatkowych — Organizacja przemysłu — Zagadnienie majątków opuszczonych i porzuconych i wiele innych

Stale działają:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel

Wielkopolski program inwestycyjny

W związku z prowadzoną obecnie gospodarką planową w stopniu o wiele większym, jak to miało miejsce przed wojną, zdaje się być rzeczą na czasie przypomnieć, że Wielkopolska miała już przed wojną opracowany swój własny program inwestycyjny. Program ten został opracowany na terenie Wielkopolskiej Rady Gospodarczej, instytucji łączącej w sobie przedstawicieli zainteresowanych władz państwowych, samorządu terytorialnego i gospodarczych, wyższych uczelni, posłów i senatorów, wolnych zrzeszeń gospodarczych, banków państwowych i prywatnych i, indywidualnie, czołowych przedstawicieli życia gospodarczego Wielkopolski, którzy nie znaleźli się w ramach przedstawicielstwa wymienionych władz i instytucji.

Wielkopolska Rada Gospodarcza powołana do życia w kwietniu 1937 r. w tym samym już roku opracowała program inwestycji w Wielkopolsce obejmujący inwestycje rolnicze, przemysłowe, handlowe, oświatowe, miejskie, komunikacyjne i elektryfikacyjne, jak również preliminarz inwestycji na rok 1938/39 oraz ich finansowanie.

W chwili obecnej program ten w niewielu pozycjach stracił na swej aktualności pomimo znacznych zmian terytorialnych Państwa Polskiego, a w szczególności Województwa Poznańskiego, które oczywiście nie pozostają bez wpływu na rolę Wielkopolski w życiu gospodarczym Państwa i na jej potrzeby m. in. na polu inwestycji. Z drugiej strony zniszczenia spowodowane działaniami wojennymi powodują, że wiele, a nawet większość projektowanych inwestycji nietylko nie traci na aktualności, lecz nawet zyskuje, jeśli chodzi zwłaszcza o inwestycje komunikacyjne, elektryfikacyjne, odnowienie urządzeń przemysłowych, inwestycje w zakresie szkolnictwa i inne.

Oczywiście trudne obecnie warunki gospodarcze, w szczególności walutowe, stawiają pod znakiem zapytania możliwość realizacji wielu projektowanych inwestycji, co jednakże zupełnie nie zmniejsza aktualności i wagi poszczególnych potrzeb.

Ogółem projektowane przez Wielkopolską Radę Gospodarczą inwestycje wyrażają się w sumie ok. 220 milionów zł, nie licząc wydatków na zalesienie, które dla samego tylko powiatu czarnkowskiego obliczono na 10 milionów zł.

Wspomniany preliminarz przedstawia się jak następuje:

Poszukiwania geologiczne	zł 300.000,—
Elektryfikacja	„ 20.000.000,—
Inwestycje wodno-komunikacyjne (na 5 lat)	„ 35.150.000,—
Drugi	„ 65.000.000,—
Mosty	„ 450.000,—
Melioracje rolne	„ 12.100.000,—
Urządzenia dla handlu i przem. rolnego	„ 4.070.000,—
Inwestycje fabryczne	„ 19.000.000,—
Inwestycje miejskie	„ 13.620.000,—
Inwestycje szkolne	„ 8.200.000,—
Urządzenia odpływowe i niwelacyjne	„ 27.000.000,—
Drenowanie	„ 1.400.000,—
Renowacja drenów	„ 300.000,—
Inwestycje prywatne	„ 12.500.000,—
	<hr/>
	zł 219.090.000,—

Do tych wydatków dochodzi obecnie po wojnie odbudowa i remont wszystkich zniszczeń wojennych.

Pokrótkie omówimy projektowane inwestycje.

W zakresie poszukiwań geologicznych stwierdzono potrzebę dokładnego zbadania pokładów soli w Inowrocławiu, Wapnie i Górze pod kątem widzenia wielkości i warunków zalegania w nich złoża soli potasowych tak ważnych dla gospodarki rolnej, zwłaszcza Wielkopolski, jak również dla polskiego przemysłu chemicznego. Zarazem stwierdzono konieczność podjęcia prac poszukiwawczych za nowymi szlakami solnymi w szczególności w powiatach kolskim, konińskim i w północnej części powiatu gnieźnieńskiego.

Poszukiwania za solami potasowymi stały się po wojnie tym bardziej aktualne, że odpadły nam kopalnie w Kałuszu, Stebniku i Hołyniu. Niezależnie od potrzeb rynku krajowego sole potasowe mogłyby być przedmiotem wielkiego eksportu. Przypuszczać należy, że gdybyśmy się tylko

na to zdecydowali, to kapitał zagraniczny chętnie by się zainteresował eksploatacją złoża soli potasowych w Polsce i ich koncentracją.

Łącznie z pracami poszukiwawczymi za solą i solami potasowymi uznano za konieczne podjęcie prac poszukiwawczych za ropą, co również dzisiaj nabrało szczególniejszego znaczenia wobec odpadnięcia Zagłębia naftowego borysławskiego i zwiększonego zapotrzebowania Polski na płynne paliwa. Zanim dojdziemy do produkcji benzyny syntetycznej z węgla zapewne jeszcze sporo czasu upłynie, niezależnie od tego posiadanie własnego przemysłu naftowego jest pewniejsze i cenniejsze, aniżeli produkcja sztuczna.

Wreszcie do tego działu należą przewidywane prace w kierunku zbadania i eksploatacji licznych złoża węgla brunatnego w Wielkopolsce, rozsypanych w szeregu powiatów na zachód, północ, wschód i południe Poznania. Wobec trudności komunikacyjnych, które jeszcze dłuższy czas potrwają i dla ekonomizacji transportu, jest rzeczą niezwykle ważną, ażeby znajdujące się w różnych punktach złoża węgla brunatnego, pozwalające gdzieś na eksploatację takim systemem odkrywkowym, zostały wykorzystane dla celów opałowych i produkcji chemicznej.

W dziedzinie elektryfikacji przewidywano elektryfikację szeregu powiatów, gdyż na 27 powiatów tylko 3 były zelektryfikowane, jeżeli chodzi o wieś. Przewidywano również budowę elektrowni w niektórych miastach (na 99 miast elektrownie posiadało tylko 39). Inwestycje projektowano zarówno z punktu widzenia światła, jak i siły, przewidując, że tą drogą przemysł i rzemiosło poznańskie mogłyby znacznie się rozwinąć. Należy tutaj również zamierzone przerobienie elektrowni z prądu stałego na zmienny, co również dotyczyło miasta Poznania, którego znaczna część posiadała przed wojną prąd stały.

W zakresie projektowanych inwestycji wodno-komunikacyjnych należy podkreślić całkowitą aktualność przewidywanych robót, co więcej spotęgowanie tej aktualności, jeżeli chodzi o połączenie wodne ze Szczecinem, który jest naturalnym portem dla Poznania i powiatów położonych w pobliżu Warty i jej spławnych dopływów. Przede wszystkim chodzi o uregulowanie samej Warty od ujścia Proсны do Koła, dzięki czemu już Koło miałoby dogodnie połączenie wodne ze Szczecinem. Aby umożliwić rozwój gospodarcy powiatów położonych nad Prosną projektowano również regulację tej rzeki celem jej uszląwnienia. Dla połączenia z Gdańskiem i Gdynią projektowano budowę kanału Warta-Gopło i kanału bocznego od Czeszewa do Lubonia, dzięki czemu przez spiętrzenie wody na 18 m można by uzyskać tak cenny dla Wielkopolski „węgiel zielony”. Kanały boczne proponowano również w powiatach żnińskim, mogileńskim i inowrocławskim. Dzięki kanałowi Warta-Gopło otrzymałby Poznań połączenie z Gdańskiem długości 475 km. (Poznań - Konin - Brdyjuście - Gdańsk) i Gdynia (plus 20 km), przez projektowane zaś skanalizowanie Warty od Działoszyna Wielkopolska otrzymałaby połączenie wodne z poblizim Zagłębiem Śląskiego, bo około 70 km od Bytomia

Nie potrzeba podkreślać, jakie znaczenie posiadają te inwestycje dla zagadnienia racjonalizacji transportu w Polsce, jak również dla rozwoju gospodarczego całej Wielkopolski i ziem odzyskanych.

Mówiąc o zagadnieniach komunikacyjnych należy wspomnieć również o projektowanych inwestycjach drogowych. Zniszczenia wojenne dróg lądowych potęgują aktualność projektowanych inwestycji.

W zakresie inwestycji rolniczych projektowane wydrenowanie gruntów (drenowanie wymagało jeszcze 70%), renowację zużytych systemów drenarskich oraz melioracje odpływowe i niwelacyjne.

W zakresie urządzeń dla handlu projektowano budowę centralnej hali targowej w Poznaniu, chłodni, wytwórni lodu sztucznego, tuczarni drobiu, reżni drobiu, czyszczalni zboża i laboratorium technologiczno-rolnego. Inwestycje w tej dziedzinie w chwili obecnej nie są tak pilne, natomiast aktualność ich należy uznać, licząc się, że przed 2—3 laty ze względów finansowych niema nadziei na ich urzeczywistnienie. W tym czasie zagadnienia te staną się już pilne, jeżeli się zważy, że pogłowienie drobiu oraz nierogacizny mo-

zna w stosunkowo krótkim okresie czasu odbudować. Wiele z tych urządzeń służy z jednej strony potrzebom podniesienia produkcji rolnej, z drugiej zaś eksportowi.

W dziedzinie przemysłu jeżeli nie brać pod uwagę inwestycji służących przemysłowi zbrojeniowemu, który w chwili obecnej stracił na aktualności, stwierdzono konieczność przedewszystkiem renowacji kotłów parowych, których połowa była czynna powyżej 30 lat, następnie urządzeń wewnętrznych w gorzelniach i innych przemysłach, co pozwoliłoby na znaczne usprawnienie zakładów przemysłowych, w szczególności na duże oszczędności w opale, stanowiącym obecnie najpilniejszą potrzebę naszego przemysłu.

W zakresie inwestycji miejskich, projektowano budowę gazowni, elektroowni, wodociągów, kanalizacji, rzeźni i targowisk, pozatym inwestycje sanitarne, sportowe, parkowe,

oświatowe, uliczne, wodne i inne. Nie wszystkie z projektowanych w tym dziale inwestycji należą do najpilniejszych, co również można powiedzieć o inwestycjach oświatowych, w którym to dziale proponowano wybudowanie i rozbudowanie publicznych szkół dokształcających z warsztatami, burs rzemieślniczych, rozmaitych szkół zawodowych, internatów i t. d.

Wreszcie projektowano szereg inwestycji prywatnych.

Nie miejsce tu na bliższe omawianie i uzasadnianie poszczególnych projektów, pragniemy tylko zwrócić uwagę wszystkim zainteresowanym czynnikom, że program inwestycji dla Wielkopolski w starych jej granicach istnieje i czeka na realizację w miarę możliwości zaspokojenia poszczególnych potrzeb i stopnia ich pilności.

Kredyt i banki

Rynek pieniężny i kapitałowy

Odbudowa rynku pieniężnego i kapitałowego, jako źródła finansowania produkcji i obrotu, jest jednym z naczelnych i podstawowych zadań naszej gospodarki. W kataklizmie wojny totalnej, która przeorała cały system naszego życia gospodarczego, rynek pieniężny uległ kompletnemu zniszczeniu. Po przeprowadzeniu reformy walutowej, unifikującej jakościowo obieg pieniężny na terenie całego kraju, zaistniał podstawowy warunek regeneracji rynku pieniężnego w oparciu o sieć instytucji finansowych, związanych nadbudową banku emisyjnego. Akumulacja kapitału, tworzącego ten rynek, wymaga oczywiście czasu, jako że jest wynikiem procesów produkcyjnych i dokonanych obrotów gospodarczych. Dziś przeto, gdy dzieli nas zaledwie kilka miesięcy od chwili zakończenia działań wojennych, proces narastania rezerw kapitałowych jest dopiero w zaczątku. Rynek pieniężny odradza się stopniowo w ramach normalizacji obiegu rozwoju obrotu bezgotówkowego i międzybankowego clearingu, jednakże gromadzi narazie skromne ilości ściśle krótkoterminowego pieniądza. Rynek kapitałowy natomiast, skupiający rezerwy o charakterze długoterminowym, będący właściwym źródłem kredytów inwestycyjnych oczywiście jeszcze nie istnieje.

W oparciu o taki stan rzeczy powstają w ramach ogólnogospodarczego planowania warunki i normy akcji kredytowej na chwilę bieżącą.

Na jakie cele uruchomiono kredyty

W pierwszym rzędzie zwraca się przeto odzywczy choć jeszcze słaby strumień kredytu ku produkcji dóbr wytworzonych zarówno w górnictwie, przemyśle i rolnictwie jak i w rzemiośle jak też ku energetyce, ułatwiając w ten sposób rozrost warsztatów produkcyjnych. Tu dołączają się również potrzeby kredytowe transportu, jako najbardziej podstawowego elementu gospodarki. Z konieczności na drugi dopiero plan w dziale produkcji wysuwają się kredyty na wytwórczość dóbr konsumpcyjnych i to w pierwszym rzędzie dóbr masowego spożycia. Szczupłe środki kredytowe, jakimi na razie dysponuje rynek pieniężny, nie mogą być absorbowane na produkcję artykułów luksusowych wzgl. tylko mniej potrzebnych, przez co cierpiałyby wytwórczość przemysłów kluczowych, podstawy dalszego rozwoju całokształtu gospodarki.

W dziedzinie handlu zasięg możliwości kredytowania obrotów nie sięga na razie poza obręb handlu hurtowego i to przede wszystkim w zakresie zakupów artykułów przeznaczonych do rozdziału kontyngentowego. Kredyty przeznaczone dla obsługi obrotów handlowych innymi towarami mają za zadanie ułatwiać — również tylko w obrocie hurtowym — dopływ wytworów przemysłu i rolnictwa do hurtowni i pokrycie zapotrzebowania surowców, artykułów pomocniczych, środków opałowych i pędnych dla warsztatów produkcyjnych. Normy te obowiązują bez względu na to, czy w grę wchodzi handel państwowy, spółdzielczy czy też prywatny.

Dla handlu detalicznego istnieje narazie jedynie możliwość korzystania z kredytu towarowego w hurtowniach. Z bezpośrednich kredytów w bankach handel ten korzystać na razie nie może, za wyjątkiem nowoodzyskanych tere-

nów zachodnich, na których, celem ułatwienia osadnictwa, mogą lokalne instytucje kredytowe udzielać pożyczek również przedsiębiorstwom handlu detalicznego.

Warunki i forma kredytu

Cele na jakie mogą być zużywane obecnie szczupłe narazie środki naszego rynku pieniężnego decydują o warunkach i formie udzielanego kredytu. Wchodzą więc w grę jedynie pożyczki krótkoterminowe, dostosowane zasadniczo do cyklu produkcji wzgl. obrotu przedsiębiorstwa kredytobiorcy na zasadzie weksli z terminem płatności do 3 miesięcy. W rolnictwie musi być oczywiście czas trwania pożyczek odpowiednio przedłużony stosownie do całorocznego okresu produkcji zbożowej. Sumy kredytu winny odpowiadać wartości nowego towaru wchodzącego na rynek. — Kredyt winien się ucieleśniać w formie weksla handlowego, krążącego od odbiorcy towaru, przez hurtownika i producenta do banku. Ta forma kredytu, stwarzająca w wekslu pełnowartościowy surogat środka płatniczego, będącego wyrazem dokonanych obrotów gospodarczych i produkcji, jest najbardziej pożądana przez banki i z czasem w miarę narastania środków na rynku pieniężnym będzie niewątpliwie uprzywilejowana pod względem kosztów w stosunku do innych form pożyczek. Jakkolwiek w dzisiejszych warunkach istnieje na rynku towarowym liczne przeszkody, utrudniające posługiwanie się wekslem handlowym, to jednak w interesie ułatwienia i racjonalizacji obrotu pieniężnego i towarowego należy już dziś dążyć do jak najszybszego wprowadzenia w obrót weksla handlowego, jako formy kredytowej zapłaty za towar hurtownikowi wzgl. producentowi.

Obsługa bankowa poszczególnych dziedzin życia gospodarczego

Wymogiem planowej organizacji rynku kredytowego jest również postanowienie, że dłużnik może korzystać z kredytu tylko w jednej instytucji kredytowej i w tej instytucji winien również skoncentrować wszelkie swoje interesy bankowe. Wyjątkiem od tej zasady, dyktowanym poparciem rozwoju bezgotówkowego obrotu pieniężnego, jest możliwość posiadania rachunku żyrowego w Narodowym Banku Polskim i konta czekowego w P. K. O. niezależnie i obok rachunku w banku, który prowadzi gestię interesów finansowych klienta.

W związku z wyżej przytoczonymi normami i zasadami nastąpiło rozgraniczenie działalności i sfer interesów poszczególnych instytucji kredytowych z uwzględnieniem ich dotychczasowej działalności, nabytych doświadczeń i form organizacyjnych.

Obsługa bankowa przemysłu państwowego, z wyjątkiem państwowego przemysłu rolnego, jak też finansowanie rozbudowy, przebudowy i odbudowy miast należą do Banku Gospodarstwa Krajowego. W ten sposób bank ten staje się centralą finansową wielkiego przemysłu i odbudowy miast.

Państwowy Bank Rolny obejmuje swą działalnością produkcję rolną i przemysł rolny, zarówno państwowy jak i komunalny. W zakres jego działalności wchodzi przeto

finansowanie zarówno poszczególnych gospodarstw rolnych jak i całego rolniczego przemysłu przetwórczego.

Potrzeby kredytowe związków samorządowych i przedsiębiorstw komunalnych są oddane w opiekę Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu i Polskiego Banku Komunalnego w Łodzi do czasu, gdy zostanie zorganizowany jeden ogólnopolski Bank Komunalny, który obejmie agendy obu tych instytucji. Banki te są również centralnymi instytucjami dla Komunalnych Kas Oszczędności.

Centralną finansową spółdzielczości miejskiej jest Bank „Społem”, który obejmuje swą działalnością zarówno produkcję jak i handel spółdzielczy.

Spółdzielnie mieszkaniowe należą jednak w zakresie działalności budowlanej do Banku Gospodarstwa Krajowego.

Centralna Kasa Spółek Rolniczych obejmuje swą działalnością całą spółdzielczość wiejską.

Większy i średni przemysł prywatny jako też duże przedsiębiorstwa handlu hurtowego, będące w rękach prywatnych należą do zakresu działania Banku Handlowego

w Warszawie, a Bank Związku Spółek Zarobkowych obsługuje średni i drobny przemysł prywatny, rzemiosło i mniejsze przedsiębiorstwa handlu hurtowego.

Komunalne Kasy Oszczędności, które łącznie z P. K. O. i spółdzielniami kredytowymi tworzą aparat kredytowy, mający za naczelne zadanie zbieranie składanych przez społeczeństwo oszczędności, mają kredytować własność nieruchomością miejską, rzemiosło i drobny przemysł, gdy spółdzielnie kredytowe zgodnie z swymi statutowymi założeniami finansują wszelkie różnorodne potrzeby swych członków.

Planowy podział pracy w dziedzinie kredytu i działalności banków, który oczywiście w miarę rozwoju gospodarczego może ulegać zmianom, by dotrzymać kroku pulsującemu tętnu życia, umożliwi celowe prowadzenie stojących nam dziś do dyspozycji jeszcze bardzo skromnych środków rynku pieniężnego i określając jasno pole działania poszczególnych instytucji wzgl. ich grup, ułatwia ich dążenie do jak najlepszego służenia społeczeństwu i państwu.

Dr. B. Z.

Odtwarzanie zaginionych świadectw i dyplomów zaginionych

Wojna, okupacja, masowe wysiedlenie, aresztowania, obozy koncentracyjne, zniszczenia domów przez bezpośrednie działania wojenne, spowodowały — obok wielu innych uderek i strat — również i to, że tysiące ludzi utraciły różne dokumenty osobiste, między innymi także dowody odbycia nauki i praktyki, egzaminów i kursów zawodowych w handlu, przemyśle i rzemiosle. Brak tych dokumentów utrudnia obecnie poszkodowanym bądź to osiągnięcie stanowiska, bądź uzyskanie urzędowego uprawnienia do samostanowienia prowadzenia przedsiębiorstwa (np. karty rzemieślniczej lub koncesji).

Decret z dnia 7 lipca 1945 r. „o odtwarzaniu dyplomów i świadectw z ukończenia nauki”, ogłoszony w „Dzienniku Ustaw” Nr 27, poz. 164, umożliwia tym poszkodowanym odtworzenie wymienionych dokumentów na drodze sądowej.

Decret postanawia mianowicie, że jeżeli zaginął lub uległ zniszczeniu dyplom naukowy lub świadectwo z ukończenia wszelkiego rodzaju szkół i kursów lub poszczególnych klas tego rodzaju zakładów naukowych, praktycznej nauki zawodu, odbycia praktyki zawodowej, świadectwo lub dyplom na tytuł mistrza, czeladnika i wszelkiego rodzaju stanowiska w zawodzie lub pracy zawodowej, a zainteresowana osoba nie może uzyskać nowego dokumentu lub jego duplikatu albo zaświadczenia zastępczego w instytucji lub u osoby, która dokument wystawiła, z powodu zaginięcia lub zniszczenia akt, albo zwinienia wymienionej instytucji lub śmierci tej osoby, bez pozostawienia akt, wówczas osoba zainteresowana może wystąpić do sądu grodzkiego miejsca swojego zamieszkania z wnioskiem o odtworzenie zaginionego lub zniszczonego dokumentu.

W jaki sposób należy praktycznie do odtworzenia takiego dokumentu podejść? Do wniosku dołączamy zaświadczenie instytucji lub osoby, która dokument wystawiła, stwierdzające odmowę wystawienia nowego dokumentu lub duplikatu, z powodu zaginięcia lub zniszczenia akt, a w wypadku zwinienia powyższej instytucji lub śmierci tej osoby — zaświadczenie władzy gminnej miejsca wystawienia dokumentu, stwierdzające zwinienie instytucji lub śmierć osoby i niepozostawienie przez nią akt, na podstawie których mógłby być wystawiony nowy dokument lub jego duplikat. Musimy więc najpierw zwrócić się do instytucji lub osoby, która dokument wystawiła, o nadesłanie nowego dokumentu lub jego duplikatu, z zaznaczeniem, że w razie niemożności wystawienia nowego dokumentu lub duplikatu z powodu zaginięcia podkładek uprasza się o nadesłanie poświadczenia na tę okoliczność. Jeżeli np. chodzi o dyplomy mistrzowskie albo czeladnicze, wystawione na obecnym obszarze Rzeczypospolitej, to z wnioskiem o wystawienie nowego dokumentu lub duplikatu zwracamy się do tej izby rzemieślniczej, na obszarze której dokument był wystawiony przez izbę rzemieślniczą, albo dawniej przez zarząd cechu. Odmowną decyzję izby, opartą na braku akt,

dołączamy do wniosku do sądu o odtworzenie dokumentu. O wydanie nowego wykonania lub duplikatu świadectwa odbycia nauki w różnych szkołach, albo praktyki w przedsiębiorstwach prywatnych na obecnym obszarze Rzeczypospolitej, zwracamy się wprost do zarządu danej instytucji lub firmy prywatnej. Jeżeli chodzi o świadectwa praktyki przedwojennej w przedsiębiorstwach prywatnych, to w bardzo licznych wypadkach zgóry można liczyć na trudności w ich odzyskaniu. Przedsiębiorstwo bowiem może nie istnieć w ogóle, może być nadal prowadzone pod inną nazwą, może znajdować się pod zarządem państwowym. W takich wypadkach zaleca się pisać do danego przedsiębiorstwa o nowe świadectwo lub duplikat za pośrednictwem urzędu gminnego lub zarządu miejskiego, właściwego dla miejsca siedziby danego przedsiębiorstwa. Jeżeli urząd gminny lub zarząd miejski przedsiębiorstwa nie odnajdzie, albo, odnalazszy je, stwierdzi niemożliwość wystawienia nowego dokumentu lub duplikatu z powodu braku akt, to przynajmniej od razu wyda zaświadczenie o zwinieniu przedsiębiorstwa lub innych przeszkodach. To zaświadczenie dołączamy do wniosku do sądu o odtworzenie dokumentu.

Jeszcze trudniej przedstawia się sprawa, jeśli chodzi o dokumenty, wystawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej, np. dyplom mistrzowski, wystawiony przez dawniejszą Izbę Rzemieślniczą w Wilnie, albo dyplom inżyniera, wydany przez Politechnikę we Lwowie. Zachodzą nawet takie wypadki, że ktoś zagubił świadectwo ukończenia wyższej uczelni technicznej w Paryżu i dziś napotyka na trudności przy ubieganiu się o koncesję na instalacje elektryczne wysokiego napięcia. W takich wypadkach z wnioskiem o wydanie nowego dokumentu lub duplikatu zwracamy się do przedstawicielstwa polskiego w danym państwie. Przedstawicielstwo to zwróci się do danej placówki o wystawienie dokumentu lub duplikatu wzgl. o decyzję odmowną i prześle ją wnioskodawcy po zaświadczeniu autentyczności podpisów, albo samo wystawi żądane poświadczenie. Odpowiedź negatywną dołączamy do wniosku do sądu o odtworzenie dokumentu. Nie wszędzie jednak mamy już obecnie przedstawicielstwa lub konsulaty zagranicą, wobec czego dekret postanawia, że do czasu utworzenia tych przedstawicielstw, wnioski o odtworzenie dokumentów, wystawionych poza granicami kraju, można składać do sądu bez wymienionego zaświadczenia.

Wniosek do sądu o odtworzenie dokumentu winien zawierać dokładną treść zaginionego lub zniszczonego dokumentu, o ile możliwe, w dotychczasowym jego brzmieniu i żądanie odtworzenia go zgodnie z tą treścią oraz powołanie dowodów na jego poparcie (np. świadkowie, przysięga). Sąd odtwarza zaginiony lub zniszczony dokument we formie postanowienia.

W. G.

Sporządzenie bilansów otwarcia przedsiębiorstw państwowych

Podajemy poniżej pełny tekst instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 22 października 1945 roku o wyjątkowych zasadach sporządzenia bilansów otwarcia przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych i nad którymi ustanowiony został zarząd państwowy:

- § 1. Przedsiębiorstwa i zakłady pracy państwowe i nad którymi został ustanowiony zarząd państwowy, powinny sporządzić bilans otwarcia z zachowaniem postanowień niniejszej instrukcji.
- § 2. Bilans otwarcia winien być sporządzony na dzień przejęcia przedsiębiorstwa, względnie zakładu pracy przez Zarząd państwowy.
- § 3. W bilansach otwarcia należy uwidocznic dane, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu majątku przedsiębiorstwa. Bilans otwarcia winien objąć tylko w rzeczywistości przejęte przedmioty majątkowe, z pominięciem narażenie ciągłości bilansowej w stosunku do istniejącego w dniu obejmowania zakładów stanu bilansowego.
- § 4. Za podstawę do sporządzenia bilansu otwarcia winny służyć: protokoły opisu i zajęcia, sporządzane przy przejmowaniu przedsiębiorstw i zakładów pracy przez zarządy państwowe, oraz dołączone do nich, lub samostanowione spisy inwentarzy majątku przejętego.
- § 5. Szczegółowe spisy majątku, objętego przez zarządy państwowe, po dokonaniu wyceny na zasadach wyszczególnionych w niniejszej instrukcji, winny być wprowadzone do ksiąg inwentarzowych przedsiębiorstw i zakładów pracy.
- § 6. Księgi inwentarzowe należy prowadzić zgodnie z zasadami prawa i zasadami księgowości.
- § 7. Wartość majątku, stanowiącego własność przedsiębiorstwa lub zakładu pracy, powinna być obliczona do bilansu w sposób następujący:
1. Przedmioty majątkowe, jako to: grunty, budynki, maszyny, urządzenia, narzędzia oraz ruchomości, zapasy surowców, materiały pomocnicze, półfabrykaty, wyroby gotowe itp. winny być wycenione na poziomie przeciętnych cen nabycia lub w ich braku, kosztów wytworzenia w roku 1939-ym lub 1938-ym.
 2. Przedmioty majątkowe, które nie były na rynku przedwojennym, albo też ceny których nie były notowane winny być przejęte w wartości:
 - a) kosztów wytworzenia, ustalonych w drodze kalkulacyjnej na poziomie cen z roku 1939 lub
 - b) odpowiadającej obowiązującym w okresie okupacji miejscowym, zreglamentowanym, hurtowym cenom rynkowym.
 3. W wyjątkowych wypadkach, gdyby nastęrczała się trudność w oszacowaniu poszczególnych składowych części urządzenia, stanowiącego pewien jednolity zespół, można dokonać globalnego oszacowania całego zespołu, dzieląc jego wartość proporcjonalnie na poszczególne części składowe.
 4. Celem obliczenia obecnej wartości użytkowej przedmiotów, ulegających zużyciu przy pracy i w czasie, należy ustalić procentowo w stosunku do wartości pierwotnej, stopień zużycia przedmiotów poszczególnych, biorąc pod uwagę przydatność ich do dalszej produkcji i obniżenia wartości wskutek postępu technicznego.
 5. Stopień uszkodzenia przedmiotów majątkowych, spowodowany działaniami wojennymi, należy oddzielnie obliczyć procentowo w stosunku do wartości początkowej.
 6. Sprostowanie wartości przedmiotów majątku stałego należy dokonać metodą pośrednią, przez wykazanie w księdze inwentarzowej i bilansie otwarcia sum, wyrażających to sprostowanie w stanie biernym odnośnie zużycia jako „odpisy na skutek zużycia” i oddzielnie — odnośnie uszkodzeń wojennych jako „odpisy na skutek uszkodzeń wojennych”.
 7. Przy ustalaniu wartości przedmiotów majątkowych, których cena nabycia lub wytworzenia określona była w walucie zagranicznej do przeliczenia na złoto, należy zastosować urzędowy kurs danej waluty z roku 1939.

§ 8.

1. Zasoby kasowe, przejęte przez zarządy państwowe, winny być wprowadzone do bilansów otwarcia w następujący sposób:
 - a) złote Narodowego Banku Polskiego w pełnej wartości
 - b) złote Banku Emisyjnego w Polsce i marki niemieckie, do wysokości dokonanej wymiany w pełnej wartości; zdeponowane zaś i niewymienione — ewidencyjnie w wartości 1 zł;
 - c) waluty obce — według obowiązującego urzędowego kursu

§ 9.

1. Papiery wartościowe, przejęte w rzeczywistości przez zarządy państwowe, winny być wykazane w bilansie otwarcia jedynie ewidencyjnie w symbolicznej wartości jeden zł. W księgach inwentarzowych należy umieścić szczegółową specyfikację papierów wartościowych.

§ 10.

1. Patenty, licencje, koncesje, marki ochronne itp. o ile przejęte zostały przez zarządy państwowe, winny być wykazane w wartości symbolicznej po 1 złoty każde.

§ 11.

1. Celem uwidocznienia w bilansach otwarcia ewentualnych pretensji z tytułu należności, zobowiązań i wszelkiego innego rodzaju składników stanu czynnego i biernego winny być aż do dalszego zarządzenia zamieszczane w bilansach otwarcia po obu stronach bilansu pozycje pod nazwami: „Aktywa do wyjaśnienia” i „Pasywa do wyjaśnienia” z oznaczeniem każdej z nich symboliczną wartością 1 zł.

§ 12.

1. W księdze inwentarzowej i bilansie otwarcia przedsiębiorstwa lub zakładu pracy winien być wprowadzony objęty przez zarząd państwowy czysty majątek zakładu lub przedsiębiorstwa. Wyrażać się on będzie różnicą pomiędzy sumą wszystkich składników majątku przejętego łącznie z symbolicznymi wartościami aktywów tj. sumą stanu czynnego, a kwotą stanu biernego, składającą się z sumy sprostowań wartości majątku wskutek zużycia, uszkodzeń wojennych i „Pasywów do wyjaśnienia”.
2. W bilansach otwarcia czysty majątek przedsiębiorstw lub zakładów pracy winien być wprowadzony pod nazwą: „Majątek objęty przez Zarząd Państwowy”.

§ 13.

1. Do oszacowania składników majątkowych przedsiębiorstw i zakładów pracy, przejętych przez zarząd państwowy, powołane zostają komisje szacunkowe, składające się:

1. w przedsiębiorstwach drobnych z:
 - a) tymczasowego zarządcy
 - b) delegata rady zakładowej
 - c) przedstawiciela miejscowej rady narodowej.

W wypadkach wątpliwych komisja szacunkowa może powołać rzeczoznawcę, który pełni wówczas funkcję przewodniczącego komisji.

2. W przedsiębiorstwach średnich i dużych z:
 - a) rzeczoznawcy jako przewodniczącego komisji,
 - b) przedstawiciela tymczasowego zarządu danego przedsiębiorstwa lub zakładu pracy,
 - c) delegata rady zakładowej,
 - d) przedstawiciela właściwej izby skarbowej,
 - e) przedstawiciela wojewódzkiego oddziału Tymczasowego Zarządu Państwowego, jeżeli przedsiębiorstwo stanowi majątek opuszczony lub porzucony.

O dacie rozpoczęcia prac komisji, winien zarząd państwowy powiadomić miejscową Radę Narodową, która władna będzie, według uznania delegować ze swego grona przedstawiciela, właściwą Izbę Skarbową oraz wojewódzki Oddział Tymczasowego Zarządu Państwowego, jeżeli przedsiębiorstwo stanowi majątek opuszczony lub porzucony. Niestawiennictwo przedstawicieli Izby Skarbowej wzgl. oddziału Tymczasowego Zarządu Państwowego nie stanowi przeszkody do prowadzenia prac komisji.

Rzeczoznawcy wyznaczeni będą przez Zarząd właściwego Zjednoczenia, Centralnego Zarządu Przemysłu lub Departamentu właściwego Ministerstwa.

Dla pozostałych zakładów pracy rzeczoznawców wyznaczają wydziały Przemysłowe Urzędów Wojewódzkich.

§ 14. Bilanse otwarcia winny być sporządzone w terminie dwóch miesięcy od daty przejścia zakładu pracy przez zarząd państwowy.

W zakładach pracy, które zarząd państwowy objął przed dniem wejścia w życie niniejszej instrukcji, bilanse otwarcia sporządzone być winny w terminie 6-ciu tygodni od daty opublikowania niniejszej instrukcji.

§ 15. Bilans otwarcia wraz ze spisem inwentarza winien być w ciągu 3-ch dni po upływie terminu, określonego w § 14-ym złożony w 3-ch egzemplarzach w Wydziale Przemysłowym właściwego Urzędu Wojewódzkiego i w 2-ch egzemplarzach właściwemu Zjednoczeniu Przemysłowemu.

Urząd Wojewódzki przedłoży niezwłocznie 2 egzemplarze bilansu i załączników — właściwemu Ministerstwu.

Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów

(—) H. MINC
Minister Przemysłu

Na podstawie powyższej instrukcji wydany został okólnik nr 189 Ministra Przemysłu z dn. 30 października 1945 r. w sprawie dodatkowych wyjaśnień co do sposobu sporządzania bilansu otwarcia. Okólnik ten podajemy w pełnym brzmieniu:

Powołując się na Instrukcję Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 22 października 1945 r. o wyjątkowych zasadach sporządzania bilansów otwarcia przedsiębiorstw i zakładów państwowych i nad którymi ustanowiony został zarząd państwowy, Ministerstwo Przemysłu zarządza się, co następuje:

1. a) Przedsiębiorstwa i zakłady pracy, które przed opublikowaniem wspomnianej na wstępie Instrukcji, wprowadziły do swoich ksiąg handlowych bilanse otwarcia, sporządzone na zasadach odmiennych, powinny wniesione zapisy wystosować w dwóch pozycjach, z których jedna znosi pozycję stanu czynnego, druga zaś znosi pozycję stanu biernego bilansu.
- b) Stornowanie tylko części składników stanu czynnego lub biernego z wprowadzonego do ksiąg handlowych

bilansu otwarcia, nawet gdyby pozostała część nie wymagała poprawek, jest niedopuszczalne.

2. Sporządzony na nowo, zgodnie z zasadami instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów bilans otwarcia ulega wpisaniu do księgi inwentarzowej i wniesieniu do pozostałych ksiąg handlowych.

3. Przy sporządzaniu bilansu otwarcia należy majątek stały (zakładowy) i zapasy ująć oddzielnie dla każdego zakładu. Przykładowo — kopalnia węgla, przy której znajduje się cegielnia lub elektrownia, sprzedająca część prądu dla postronnych konsumentów: oddzielnie należy zestawić majątek kopalni, oddzielnie zaś majątek cegielni lub elektrowni.

W obrębie zakładu majątek stały dodatkowo podzielić należy na następujące grupy;

- 1) majątek służący dla działalności fabrycznej lub handlowej (użytkowany),
- 2) czasowo nieużytkowany majątek dla działalności fabrykacyjnej lub handlowej, (majątek działów nieuruchomionych, uruchomienie których jednak nie jest wykluczone),
- 3) majątek przeznaczony lub związany ze świadczeniami zakładu na rzecz pracowników.
- 4) majątek posiadający charakter lokacyjny,
- 5) majątek bez przeznaczenia, lub sporny.

4. W związku z przepisem § 8 p. b. Instrukcji Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów o sposobie oszacowania złotych Banku Emisyjnego w Polsce, wyjaśnia się, że w tych przedsiębiorstwach i zakładach pracy, które objęte zostały przez zarząd państwowy przed datą opublikowania dekretu z dnia 6 stycznia 1945 o deponowaniu i wymianie banknotów Banku Emisyjnego w Polsce (Dz. U. R. P. Nr 1 poz. 2) i w których „Krakowskie” banknoty deponowane były przez zarząd państwowy i rozchodowane w Kasach — do bilansu otwarcia przyjąć należy pełną sumę stanu kasy, przejętą przez Zarząd państwowy.

5. O sposobie przeliczenia zapasów, przyjętych do bilansu otwarcia po cenach z r. 1938 lub 1939 oraz o sposobie zaksięgowania różnicy, wynikającej z przerechowania, wydane zostaną odrębnie w tej mierze zarządzenia.

(—) H. MINC
Minister Przemysłu

Potwierdzenie zgłoszenia przemysłu i sprawa zezwoleń

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu stwierdziła przy przeprowadzaniu rejestracji przedsiębiorstw na terenie Województwa Poznańskiego, że nie wszystkie starostwa powiatowe traktują jednakowo sprawę potwierdzenia zgłoszenia przemysłu oraz sprawę „zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw”. Wydaje się więc rzeczą konieczną poruszenie tych dwóch kwestii na łamach organu gospodarczego, aby dając odpowiednie naświetlenie doprowadzić do ujednoczenia poglądów na tę sprawę.

A więc przede wszystkim „Potwierdzenie zgłoszenia przemysłu”. Art. 7 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 roku o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53 poz. 468) mówi:

„Kto rozpoczyna prowadzenie przemysłu ze stałą siedzibą, nie należącemu do przemysłów koncesjonowanych (art. 8), winien donieść o tem równocześnie władzy przemysłowej I instancji, która potwierdzi bezwzględnie odbiór zgłoszenia.

W doniesieniu (zgłoszeniu) należy podać:

1. imię, nazwisko, wiek, przynależność państwową i miejsce zamieszkania rozpoczynającego przemysł,
2. rodzaj przemysłu z możliwie dokładnym określeniem przedmiotu przedsiębiorstwa,
3. miejsce prowadzenia przemysłu (siedzibę, lokal);
4. firmę przedsiębiorstwa.

Osoby prawne winny podać dane wskazane pod liczbą 2—4. O ile przemysł ma być prowadzony przez zastępcę lub dzierżawcę, należy podać także dane, dotyczące się jego osoby”.

Należy przy tem pamiętać, że przemysłem w rozumieniu prawa przemysłowego są również handel, przemysł gospodnio-hotelarski i przedsiębiorstwa transportowe.

Formę zgłoszenia i potwierdzenia odbioru zgłoszenia reguluje art. 135 ust. 3 i 4 tego samego rozporządzenia:

Zgłoszenia te lub podania wnoszą się pisemnie albo ustnie (protokółarnie).

Potwierdzenia odbioru zgłoszenia (art. 7) wydaje się w formie wyciągu ze zgłoszenia z podaniem numeru porządkowego, pod którym zostało wpisane do rejestru uprawnień przemysłowych (art. 136).

Dla przykładu podajemy wzór „Potwierdzenia zgłoszenia przemysłu”

Potwierdzenie zgłoszenia przemysłu

Nr rej.

wydane na skutek zgłoszenia z dnia na podstawie art. 7 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 roku o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53 poz. 468) wraz z jego późniejszymi zmianami.

Nazwisko i imię — firma:

Przynależność państwowa:

Data i miejsce urodzenia:

Miejsce zamieszkania:

Rodzaj przemysłu:

Siedziba przedsiębiorstwa:

Zastępca ustawowy:

(pieczętka)

(podpis)

Jak widać z powyższych przepisów władza przemysłowa I instancji, a więc Starostowie — Referaty Przemysłu względnie Apropowizacji i Handlu lub Zarządy Miejskie — Wydziały Przemysłu względnie Apropowizacji i Handlu (w miastach ponad 10.000 mieszkańców) winny niezwłocznie przy zgłoszeniu przemysłu wydać to potwierdzenie, które jest traktowane jako uprawnienie przemysłowe. Posiadanie potwierdzenia zgłoszenia jest obowiązkiem.

Sprawa ta rozwiązuje jednocześnie kwestię tak zwanych zezwoleń. Okres okupacji spowodował nieuzasadnione niczem twierdzenie, że dla założenia względnie prowadzenia przedsiębiorstwa wymagane jest czyjeś zezwolenie. Tymczasem z chwilą ustania okupacji przestały równocześnie obowiązywać przepisy okupanta, a miejsce ich zajęły z powrotem przepisy polskie, w danym wypadku wyżej wymienione rozporządzenie o prawie przemysłowym. Mówi ono wyraźnie w art. 3 ust. 1: „Prowadzenie przemysłu jest wolne i dozwolone każdemu, o ile rozporządzenie niniejsze nie przewiduje w tym względzie wyjątków i ograniczeń.”

Te wyjątki i ograniczenia zawarte są w art. 8 oraz podlega im prowadzenie przemysłu okrężnego. Podanie o udzielenie koncesji względnie licencji na przemysł okrężny należy wносить do władzy przemysłowej I instancji. (zgodnie z postanowieniami art. 9 i 46). W tych wypadkach nie wolno zarządom miejskim lub zarządom gminnym wystawić karty rejestracyjnej bez okazania koncesji lub licencji przez zamierzającego uruchomić dane przedsiębiorstwo.

J. P.

Przegląd ustawodawstwa gospodarczego

W Dzienniku Ustaw R. P. ukazały się ostatnio:

- Nr 38 — Poz. 220: Dekret z dnia 18. 8. 1945 o podatku od wynagrodzeń.
- Nr 40 — Poz. 227: Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 3. 10. 45 o sprostowaniu błędów w dekreście o podatku od wynagrodzeń.
- Nr 40 — Poz. 222: Dekret z dn. 24. 8. 45 o dalszym przedłużeniu moratorium lokalowego dla spółdzielni.
- Nr 41 — Poz. 231: Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 24. 9. 45 o pośrednictwie pracy i pośrednictwie przy zawieraniu umów o naukę zawodu.
- Nr 43 — Poz. 236: Dekret z dn. 29. 9. 45 o zmianie ustawy z dn. 2. 7. 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet.
- Nr 43 — Poz. 238: Dekret z dn. 29. 9. 45 o zmianie ustawy z dn. 16. 5. 1922 o urlopiach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu.
- Nr 43 — Poz. 240: Dekret z dn. 29. 9. 45 o uiszczaniu przez pracodawców całości składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy.
- Nr 44 — Poz. 254: Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12. 9. 45 o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 29. 1. 1937 o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucji prawa publicznego.
- Nr 45 — Poz. 257: Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 16. 10. 45 r. w sprawie obniżenia podatku spożywczego od drożdży oraz ustalenia ceny drożdży.
- Nr 45 — Poz. 258: Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 17. 10. 45. o upoważnieniu urzędów cel-

nych do orzekania w sprawach karnych skarbowych oraz o ustaleniu okręgów miejscowej właściwości tych urzędów.

- Nr 46 — Poz. 262: Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 11. 10. 45. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 4. 5. 1937 r. o obrocie solą.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Apropowizacji i Handlu ukazały się ostatnio:

- Nr 11 — Poz. 58: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 6. 10. 45. w sprawie dysponowania towarami ponemieckimi.
- Nr 11 — Poz. 59: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 5. 10. 45. w sprawie ustalenia maksymalnych stawek manca dla hurtownika i detalisty na artykuły kartkowe.
- Nr 12 — Poz. 64: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 22. 9. 45. w sprawie nadsyłania sprawozdań oraz danych statystycznych z działalności gospodarczej przemysłu spożywczego.
- Nr 12 — Poz. 65: Statut Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupieckich R. P.

W Dzienniku Świadczeń Rzeczowych ukazały się ostatnio:

- Nr 22 — Poz. 61: Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dn. 20. 9. 45. o warunkach przemiatu zbóż i o maksymalnych opłatach przemiatowych.
- Nr 22 — Poz. 62: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 10. 10. 45. o warunkach przemiatu zbóż i o maksymalnych opłatach przemiatowych.
- Nr 23 — Poz. 70: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 13. 10. 45. o obowiązku tuczenia trzody chlewnej przez zarządy stołówek.
- Nr 23 — Poz. 71: Zarządzenie Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 4. 10. 45. w sprawie świadczeń wypieku chleba kontyngentowego.

Aktualne Książki

- Mgr Zbigniew Miłobędzki — *Ziemia Lubuska*. Zarys gospodarczy 14 powiatów Ziemi Odzyskanych włączonych do Województwa Poznańskiego. cena 25,— zł
- Stefan Bancercz — *Nowe Prawo Małżeńskie*. cena 10,— zł
- Witold Skalski — *Zasady inwentaryzowania i bilansowania w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych*. Wyd. V cena 220,— zł
- Zygmunt Wojciechowski — *Państwo Polskie w wiekach średnich*. — Dzieje ustroju. cena 250,— zł
- Dr Władysław Siedlecki — *Ustawa o spółdzielniach z dnia 29. 10. 1920 r.* cena 40,— zł
- Dr L. Górniewicz — *Jak odzyskać majątek opuszczony?* Objaśnienia i wzory pism na podstawie ustawy z dnia 6. 5. 1945 r.
- Andrzej Bolewski — *Gospodarcze znaczenie Przemysłu Śląska Zachodniego* (z 8 mapami) cena 15,— zł

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-66	Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Rataj- czaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66	Administracja: Księgarnia Wilak Po- znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V - 4085 Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł
---	--	---

Tymczasowy
Zarząd Państwowy

Elibor

SPÓŁKA AKCYJNA HANDLOWO-PRZEMYSŁOWA

L. J. Borkowski

ul. Paderewskiego 1 Ilp.

Telefon 26-55

poleca wagonowo i z własnych
składnic: żelazo, dźwigary, bla-
chę żelazną i cynkową, ołów,
cement, wapno, gwoździe; kafle,
piece przenośne, kuchenki
„Westfalki“, flisy, papę da-
chową smołę, lepik itp,

Państwowa Centrala Handlowa

ODDZIAŁ w POZNANIU

św. Marcin 65, telefon 35-18

Adres telegraf.: „Peceha - Poznań“

Kupno - Wymiana - Sprzedaż

DZIAŁY: zbożowo-mączny, warzywniczo-owocowy, kolo-
niałny, tłuszczowo-nabiałowy, żelaza i metali, techniczny,
art. użytku gospodarskiego, galanterii i szkła, włókienniczy

Specjalny dział transportowy!

**Wyniki pracy,
czy podział kosztów handlowych**
wykaże najbardziej pogładowo

KSIĘGOWOSC
PRZEBITKOWA

„Perfecta”

Centrala: Poznań, ul. Kantaka 8/9 — Telefon 26-80

PRZEDSTAWICIELSTWA NA DOLNY ŚLĄSK
Z SIEDZIBĄ W ŚWIDNICY — POSZUKIWANE.

Zgłoszenia do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu,
ul. Mickiewicza 31.

Wszelkie LAKIERY

dla celów malarskich i przemysłowych,

KITY

i artykuły techniczno-chemiczne

poleca

Poznańska Fabryka Lakierów

POZNAŃ, ulica Św. Wawrzyńca nr 47

Telefon nr 21-20